

Thuis in de wijk. Met dementie.

De droom, ontdekkingen
en overwegingen

Vlierestraat

Proeftuin in Nijmegen

In de Nijmeegse Vlierestraat verrijst De Vlier: 36 appartementen, die vanaf het voorjaar van 2025 het nieuwe thuis zijn van mensen met dementie. Zelfstandig en toch samen, ingebed in de wijk Hengstdal met wanneer nodig ondersteuning en zorg. De Vlier is een prachtproject vol ontdekkingen: een voorbeeld van wat ouderenzorg, woningcorporatie, architect, bouwer én buurtbewoners samen kunnen waarmaken.

Vertrekpunt

De gemeente Nijmegen zocht een nieuwe bestemming voor de plek waar vroeger het pand van de voormalige R.K. Huishoudschool Maria Regina stond. Een wijkcentrum? Buurthuis? Wat had de buurt nodig? Na het opperen en onderzoeken van verschillende mogelijkheden, werd gekozen voor een 'voorziening' voor ouderen: nieuwbouw met een woonzorgbestemming. Al snel kwamen woningcorporatie Woonwaarts en ouderenzorgorganisatie OBG in zicht. De eerste als eigenaar en bouwer. De tweede als huurder en zorgverlener. Klaar voor de start!

De droom

Een mens met dementie is een mens met mogelijkheden, die liefst zo lang mogelijk thuis wil blijven wonen. Midden in de eigen wijk en in verbinding met buurtgenoten. Dit vraagt een bijzondere huisvesting, afgestemd op deze speciale, en tegelijkertijd zo gewone bewonersgroep. Stel je voor: OBG, bevrologen expert in de ouderenzorg en Woonwaarts, kenner van alle ins en outs rondom bouwen, gaan samen op zoek en haken onderweg de juiste mensen en organisaties aan. Is het mogelijk deze droom voor Hengstdal in gezamenlijkheid waar te maken?

De weg

Voor de betrokken partijen, initieel Woonwaarts en OBG, vereiste het project Vlierestraat van beide een handtekening voor een intensieve samenwerking voor een behoorlijk lange periode. Aan beide kanten was toestemming voor de investering nodig, middels onafhankelijke besluitvorming. Aan beide kanten waren partijen zoals de ondernemingsraad, cliëntenraad, Raad van Toezicht en meer betrokken. In vervolg op de gedeelde droom resulteerde dit formele traject in een huwelijk, door beide kanten bekrachtigd met een juridisch Ja.

Woonwaarts heeft de grond aangekocht van de gemeente, waarna andere samenwerkingspartners werden benaderd. Met de keuze voor een aannemer met ruime ervaring in het realiseren van duurzame zorgcomplexen, een architect met als specialisme wonen en zorg en een deskundig installateur was het bouwteam compleet. Tenminste, bijna.

Met inspraakavonden, meedenkmomenten en een regelmatig verschijnende nieuwsbrief zijn ook buurtgenoten actief

Paul Mennink

Projectleider

betrokken. Zij kregen bijvoorbeeld inspraak in hoe het gebouw eruit zou komen te zien. Van de toepassing van materialen, het creëren van parkeergelegenheid tot het ontwerp van de tuin. Los van de realisatie van het pand, werden buurtbewoners ook aangemoedigd om na te denken over hun 'rol' in de toekomst. Tenslotte krijgen zij er bijzondere buurtgenoten bij. Hiertoe is theatervoorstelling POWWOW naar de wijk gehaald, om een stukje saamhorigheid en wederzijds begrip te stimuleren.

Terwijl een prijsvraag resulteerde in de naam 'De Vlier, bogen en buigen werkgroepen zich over andere relevante vraagstukken. Wat wordt de rol van domotica? Hoe gaan we om met vrijheid in relatie tot veiligheid? Wat wordt de samenstelling van het team van medewerkers? Hoe ziet zelfstandig samenleven bij De Vlier eruit, met het oog op het gebruik van gezamenlijke ruimtes en bijvoorbeeld samen koken en eten?

In januari 2024 is de bouw van start gegaan en in oktober van dat jaar is het hoogste punt bereikt, wat werd gevierd met een frietkar voor het bouwteam van Klaassen en de projectteams van Woonwaarts en OBG.. Met nog een paar maanden te gaan tot oplevering, zijn de laatste bouwloodjes aangebroken. Naar verwachting kan OBG het pand tussen april en juni 2025 in gebruik nemen. Het allermooiste is dat meerdere buurtbewoners al hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn in wonen bij De Vlier.

Succesfactoren

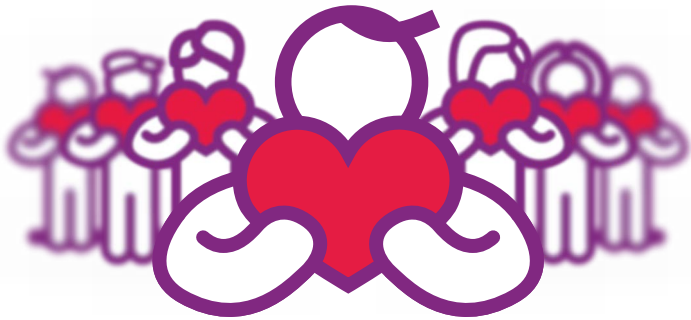
De visie rondom mensen met dementie vormt het fundament van De Vlier: de Sociale Benadering Dementie. Geen cliënten of patiënten, maar mensen. Met dezelfde rechten en vrijheden als ieder ander, met eigen regie. Overwegingen en keuzes voor zowel het gebouw als de inrichting van de buitenruimte worden langs de lat van deze visie gelegd. Wekelijks komt een stuurgroep bij elkaar om knopen door te hakken over kleur van de wanden, hoogte van toiletten en beleid rondom wasgoed en gordijnen. Alle ideeën en twijfels zijn bespreekbaar. Een dergelijke cultuur is essentieel voor succes!

De Vlier wordt van iedereen. Ook van de medewerkers van OBG. Zij zijn in verschillende werkgroepen vertegenwoordigd, waar zij vanuit de praktijk over diverse thema's meedenken. Hun advies, dat gebaseerd is op onmisbare kennis en ervaringen in het werken met mensen met dementie, leggen

zij voor aan de stuurgroep. Daar worden de besluiten genomen. Om tot doordachte adviezen te kunnen komen, zijn mensen van de werkvloer ook meegegaan op werkbezoek naar vergelijkbare initiatieven.

Alleen in goede samenwerking met alle partners kom je verder. Stap voor stap. Dat vraagt geduld én daadkracht, betrokkenheid én het vermogen uit te zoomen.

De helden

Iedereen!

Elke betrokkene bij het project heeft in min of meerdere mate bijgedragen aan waar De Vlier nu staat. Naast alle interne expertise zijn ook de kennis en kunde van externe adviseurs essentieel. Rondom bouwen en zorg, maar ook voor interieuradvies en werving en selectie.

Ook kan De Vlier putten uit inspiratie, opgedane kennis en ervaringen van andere proeftuinen binnen Netwerk Nonna.

Beperkingen

Er komt heel wat kijken bij het realiseren van een nieuwe woonzorglocatie. Goede keuzes maken kost tijd en energie. En ook al maak je ze weloverwogen, straks zal pas blijken of het ook echt werkt zoals je in gedachten had. Doorontwikkeling blijft essentieel en zal tijd blijven vragen. Zeker in de opstartfase.

De beschikbare tijd van alle stuurgroepleden, waarvan ieder legio andere taken en werkzaamheden heeft, verdampt snel. Tijdelijk aantrekken van een programmamanager bleek voor De Vlier van meerwaarde te zijn.

Vertragingen komen voort uit afhankelijkheid van andere partijen, die vanuit het eigen referentiekader te maken kunnen hebben met andere belangen. Dit vraagt geduld, maar ook daadkracht om zaken duidelijk te maken.

Ontdekkingen

- Verschillende vakgebieden praten in verschillende talen. Om je werkelijk in elkaar te kunnen verplaatsen, is het essentieel om elkaars taal leren kennen. Woonwaarts heeft zorgvastgoed leren kennen. En OBG heeft zich verdiept in huur, het huishoudboekje van de bouw en inkomensstoetsen. Dit heeft tot een goede symbiose geleid. Dankzij de voortdurende betrokkenheid van een extern adviseur blijft dit behouden.
- Bij De Vlier staat de mens centraal. Niet de patiënt of cliënt. Het is van belang het sociale netwerk van mensen zelf en de buurt te activeren. In plaats van zorg, biedt De Vlier ondersteuning. Zo werkt de Sociale Benadering Dementie.
- Om een dergelijk groot project ook daadwerkelijk te kunnen afronden tot een breed gedragen resultaat, is een gedeelde droom noodzakelijk. Tenslotte is dit waarvoor je het doet, ook als je te maken krijgt met uitdagingen. Met veelvuldig gezamenlijk afstemmen en ontdekken, kun je die droom samen waarmaken.

Een verhaal

Herman

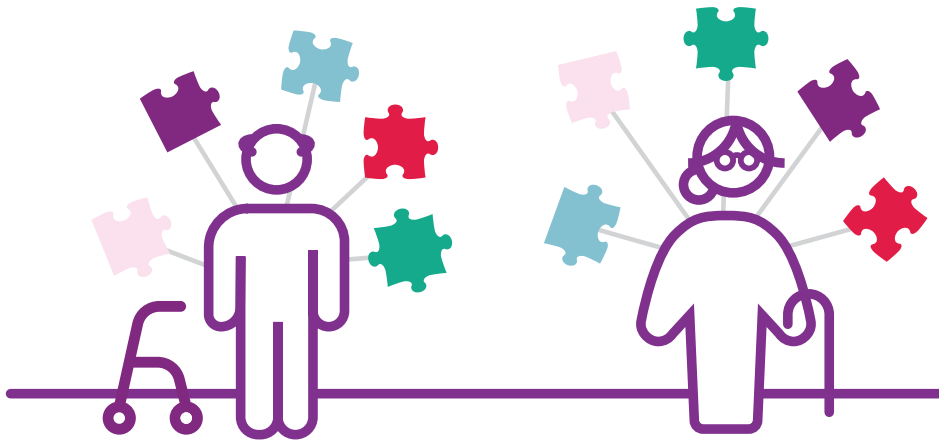
Herman is timmerman. Nog wel. Binnenkort gaat hij met pensioen. Al zijn hele leven woont Herman in de wijk, een paar straten verderop. Iedere week komt hij even kijken naar de voortgang van de bouw. In een oogopslag ziet hij wat precies de vorderingen zijn. Nieuwe zijmuur, verdiepingsvloer, hoogste punt: Herman weet het. Met zijn ervaring als timmerman helpt hij mee met het realiseren van een kast voor het tuingereedschap.

Na zijn pensioen wil hij graag bij de Vlier aan de slag als vrijwilliger. 'Iets doen voor de medemens,' zoals hij zelf zegt.

Zodra de bewoners hun intrek hebben genomen in hun appartement, wil hij er graag voor hen zijn. Met een praatje in de tuin, spelletje doen, wandeling maken of klusjes waarbij hij kan helpen. Enkele jaren geleden is zijn moeder overleden aan dementie en toen was hij zo ontzettend blij met de hulp en aandacht van de buren. Dat gunt hij de bewoners van De Vlier.

Via OBG kan hij een workshop Omgaan met mensen met dementie volgen. Dat is fijn, want ondanks het verleden met zijn moeder weet Herman daar nog onvoldoende van.

Niet vergeten!

We worden allemaal ouder. Maar welke uitdaging je met de tijd in je leven ook tegenkomt, je bent en blijft een mens met mogelijkheden! Dat laat de De Vlier zien.

Meer weten?

Mail projectleider
Paul Mennink,

via

